

Historický kontext hospodářského rozvoje

*Produkt, příjmy, populace,
divergence*

Proměna světa

	0	1000	1820	1998
Produkt	103	117	694	33 726
Populace	231	268	1 041	6 000

GDP: miliardy 1990 USD.

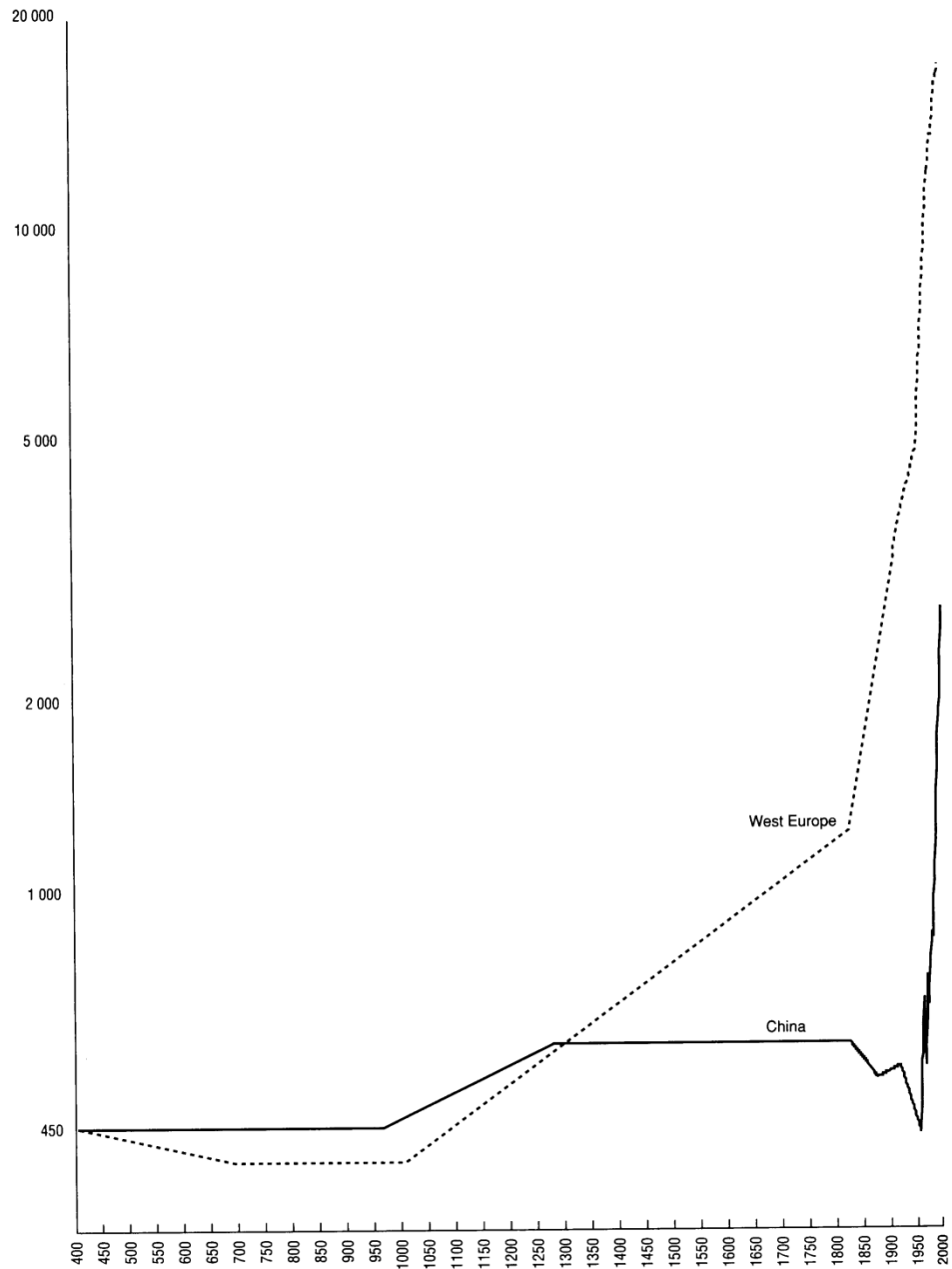
Populace: miliony.

Table 1–9a. Growth of Per Capita GDP by Major Region, 1000–1998

(annual average compound growth rate)

	1000–1500	1500–1600	1600–1700	1700–1820	1820–1998
Western Europe	0.13	0.14	0.15	0.15	1.51
Western Offshoots	0.00	0.00	0.17	0.78	1.75
Japan	0.03	0.03	0.09	0.13	1.93
Average Group A	0.11	0.13	0.12	0.18	1.67
Latin America	0.01	0.09	0.19	0.19	1.22
Eastern Europe & former USSR	0.04	0.10	0.10	0.10	1.06
Asia (excluding Japan)	0.05	0.01	–0.01	0.01	0.92
Africa	–0.01	0.00	0.00	0.04	0.67
Average Group B	0.04	0.02	0.00	0.03	0.95

Figure 1-4. Comparative Levels of GDP Per Capita: China and West Europe, 400-1998 A.D.

Source: Appendices A, B and C. Vertical scale is logarithmic.

Světová populace do průmyslové revoluce

Rok	Populace (mil.)
1000	310
1100	301
1200	360
1250	400
1300	360
1340	443
1400	350
1500	425
1600	545
1650	470
1700	600
1750	790
1800	980

Hospodářský produkt regionů a světa

	0	1000	1820	2000
Západní Evropa	11,1	10,2	163,7	6 961
Západní osídlení	0,5	0,8	13,5	8 456
Japonsko	1,2	3,2	20,7	2 582
<u>Skupina A</u>	12,8	14,1	198,0	17 998
LATAM	2,2	4,6	14,1	2 942
SSSR a vých. Evropa	3,5	5,4	60,9	1 793
Asie (ex. Japonsko)	77,0	78,9	390,5	9 953
Afrika	7,0	13,7	31,0	1 039
<u>Skupina B</u>	89,7	102,7	496,5	15 727
<u>Svět</u>	102,5	116,8	694,4	33 726

V miliardách 1990 mezinárodních dolarů.

Dynamika západu

	1000	1500	1820	2000
Západní Evropa	8,7	17,9	23,6	20,6
Západní osídlení	0,7	0,5	1,9	25,1
Japonsko	2,7	3,1	3,0	7,7
Asie (excJaponsko)	67,6	62,1	56,2	29,5
LATAM	3,9	2,9	2,0	8,7
Vých.Evropa + SSSR	4,6	5,9	8,8	5,3
Afrika	11,8	7,4	4,5	3,1

Podíl na světovém produktu v procentech

Změna životní úrovně

	0	1000	1820	2000
Západní Evropa	450	400	1 232	17 921
Západní osídlení	400	400	1 201	26 146
Japonsko	400	425	669	20 413
<u>Skupina A</u>	443	405	1 130	21 470
LATAM	400	400	665	5 795
SSSR a EE	400	400	667	4 354
Asie (ex. Japonsko)	450	450	575	2 936
Afrika	425	416	418	1 368
<u>Skupina B</u>	444	440	573	3 102
<u>Svět</u>	444	435	667	5 709

Příjmy na obyvatele v 1990 mezinárodních dolarech

Divergence Severu a Jihu

(příjem a produkt)

Příjem na obyvatele (1990 mezinárodní dolary)

	1000	1500	1600	1700	1820	2000
Západ	405	704	805	907	1 130	21 470
ostatní	440	535	548	551	573	3 102

Produkt Skupin A a B (miliardy 1990 mezinárodních dolarů)

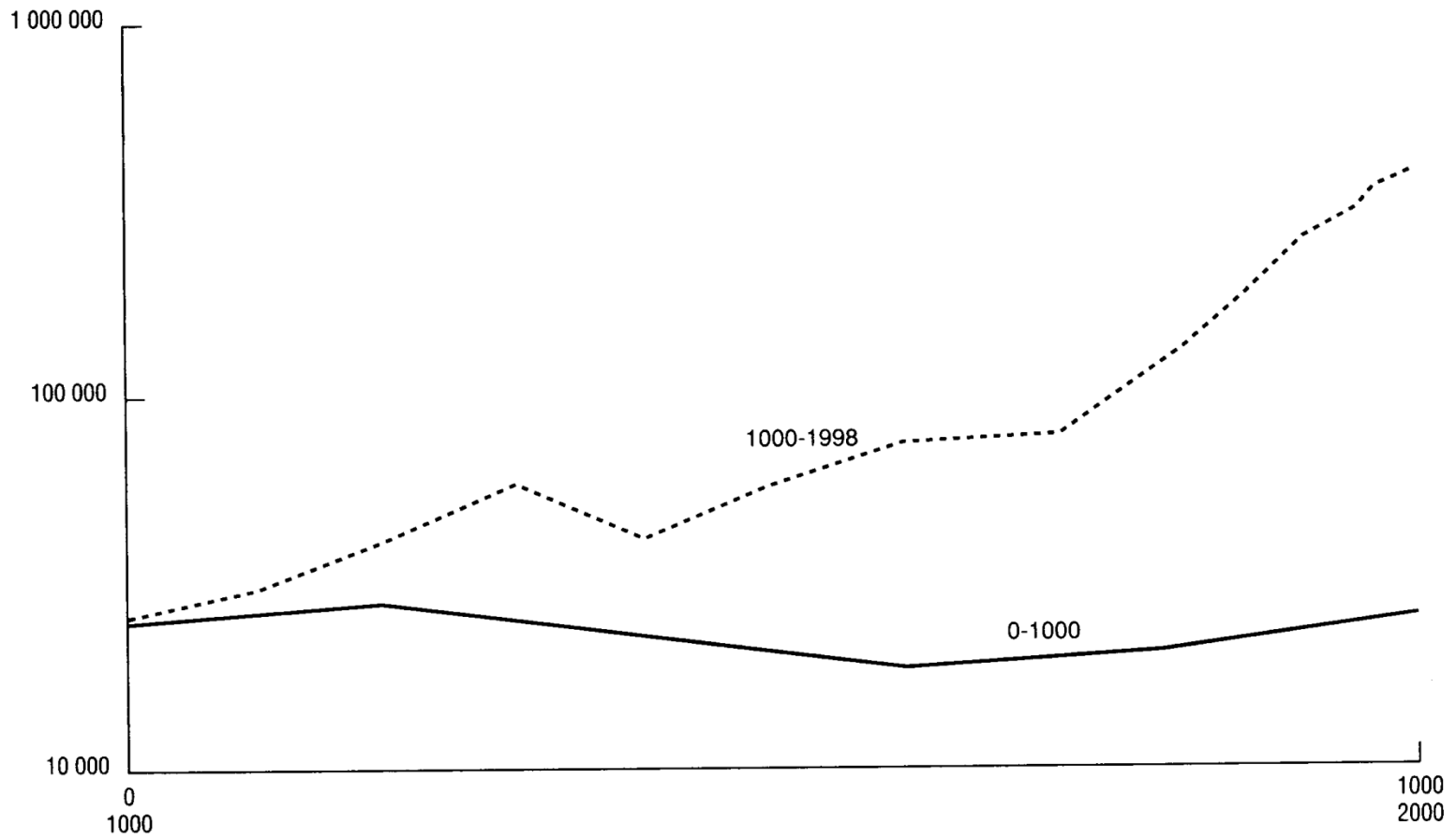
	1000	1500	1600	1700	1820	2000
Západ	14,1	53,2	76,1	100,0	198,0	17 998
ostatní	102,7	194,0	252,9	271,8	496,5	15 727

Populace

	1000	1500	1600	1700	1820	2000
Skupina A	35	76	95	110	175	838
Skupina B	233	362	461	493	866	5 069
Svět	268	438	556	603	1041	5 907

Populace (miliony)

Figure 1-1. Population of Western Europe: Confrontation of Two Millennia
(000)

Demografická tranzice

Kojenecká úmrtnost

Země a období	Úmrtí do 1 roku na 1000 dětí
Anglie (17 th / 18 th / 1820)	171 / 195 / 144
Francie (18 th / 1820)	296 / 181
Japonsko (1820)	277
Západní Evropa 2000	7

Očekávaná délka dožití

	1000	1820	1900	1950	2000
Západ A	24	36	46	66	78
ostatní B	24	24	26	44	64
Svět	24	26	31	49	66

Populace podle regionů

Populace v regionech (miliony)

	0	1000	1820	1998
Západní Evropa	25	25	133	388
Západní osídlení	1,2	2	11	323
Japonsko	3	7,5	31	126
<u>Západ (A)</u>	29	35	175	838
LATAM	5,6	11	21	508
SSSR a vých.Evropa	8,7	14	91	412
Asie (mimo Japonsko)	171	175	679	3 390
<u>Ostatní (B)</u>	202	233	866	5 069
<u>Svět</u>	231	268	1 041	5 908

Odhad počtu osob vyživovaných 100 osobami pracujícími v zemědělství

	1500	1600	1670	1700	1800
Anglie/Wales	132	143		182	248
Belgie	173	160		192	233
Nizozemsko	177		219		277
Francie	138	145		158	170
Itálie	133	143		122	129
Polsko	100	101		101	105
Španělsko	114	130		122	129

Výnos v produkci pšenice v roce 1800 (t/ha)

Anglie	Nizozemsko	Belgie	Francie	Itálie	Španělsko	Německo	Rakousko	Rusko
1,57	1,46	1,51	0,94	0,53	0,54	1,06	0,99	27%

Velikost největších evropských měst v tisících obyvatel

	1500	1600	1700
<i>Itálie</i>			
Neapol	150	281	216
Benátky	100	139	138
Milán	100	120	124
Florencie	70	70	72
Janov	60	71	80
Řím	55	105	138
<i>Francie</i>			
Paříž	100	220	510
Lyon	50	40	97
<i>Belgie a Nizozemsko</i>			
Antverpy	40	47	70
Ghent	40	31	51
Brusel	35	50	80
Amsterdam	14	65	200

	1500	1600	1700
<i>Německo a Rakousko</i>			
Norimberk	36	40	40
Kolín n. R.	30	40	42
Gdaňsk	20	50	50
Vídeň	20	50	114
<i>Pyrenejský poloostrov</i>			
Grenada	70	69	-
Valencie	40	65	50
Lisabon	30	100	165
Barcelona	29	43	43
Córdoba	27	45	28
Sevilla	25	90	96
Madrid	-	49	110
<i>Anglie</i>			
Londýn	40	200	575

Populační růst v Americe

- srovnání s koloniálními velmocemi

	1500	2000
Brazílie	1	170 (3,65)
Portugalsko	1	10
LATAM (španělská)	16,5	338 (1,55)
Španělsko	6,8	39
USA	2	271 (1,55)
UK	3,9	59
		<i>Karibik (3,8)</i>
Kanada	0,25	30
Francie	15	59

(z toho otroci dopravení do Ameriky)

Migrace

	1500 -1600	1600 -1700	1700 -1820	1820 -1869	1870 -1913	1913 -1950	1950 -2000
Brazílie	0,04	0,06	0,4	0,4	2,2	1,3	n.a
Austrálie	-	-	0,03	1,1	0,9	0,7	4,2
USA	-	0,1	0,6	6,1	15,8	6,2	24,9
Británie	n.a	-0,7	-0,7	-5,5	-6,4	-1,4	+0,13

Čistá migrace do vybraných zemí (miliony)

Interpretace evropského úspěchu

- Geografické a klimatické charakteristiky

Mírné klima, rovnoměrné srážky, biologické zdroje

- Dobytí a obsazení území

Světová impéria, nerovná směna, exploatace, surovinové zdroje

- Mezinárodní obchod a pohyb kapitálu

Specializace, dělba práce, konkurenční tlaky, tlak na inovace

- Technologické a institucionální inovace

Moderní národní stát, podnikavost, negativní svobody, podpora výzkumu, růst produktivity, pružné inovace

Lídři a hegemony

- Benátky (1000-1500)
- Portugalsko (1500-1600)
- Holandsko (1600-1700)
- Británie (1700-1900)
- USA (1900-)

Otázky a výzvy

- 1) Předurčení k růstu?
- 2) Evropský úspěch: náhoda, kořist nebo schopnost?
- 3) Stagnace „zbytku světa“: smůla, porobení nebo produkt vlastních institucí?
- 4) Konvergence nebo divergence? Osud nebo výzva?
- 5) Růst populace: požehnání nebo prokletí?
- 6) Severní vs. Jižní Amerika – západoevropské a iberské instituce.